

REFERAT Social- og Sundhedsudvalget 2018-2021 d. 09-04-2018

Mødedato Mandag d. 09. april 2018 kl. 00:00

Mødested Mødelokale C, Ullasvej 23, 3700 Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Redegørelse om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2017.....	5
Handicaprådets redegørelse for 2017.....	9
Misbrugsområdet i Bornholms Regionskommune i 2017.....	12
Ungerådgivningen Bornholm - status primo 2018.....	15
Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg.....	18
Styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre.....	21
Tiltag på ældreområdet - sparekatalog 2018.....	25
Tilsynsredegørelse for udførte kvalitets- og tilsynsbesøg i hjemmeplejen 2017.....	28
Anlægsregnskab for Projekt måltider på bornholmske plejecentre – etablering af køkkener på plejecentre.....	32
Budgetoverførsler fra 2017 til 2018.....	36
Langsigtede mål i forlængelse af visionsseminar.....	39
Drøftelse af mulige besparelser på budget 2019.....	42
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	46
Gensidig orientering.....	48

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0103

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	1	

Fraværende

Søren Schow.

Bemærkninger til dagsordenen

Centerchef Birgit Mortensen deltager under punkterne 7, 8, 9 og 10

Centerchef Birgit Mortensen og centerchef Michael Hansen Bager deltager under punkterne 12 og 13.

Punkt 2: Redegørelse om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2017

Bilag

Indberetninger magtanvendelser voksenområdet 2017

Åbent punkt

2 Redegørelse om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2017

27.66.08K09-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	12-03-2018	4	
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	2	

Hvem beslutter

Social-og Sundhedsudvalget

Resumé

Årlig redegørelse om magtanvendelser på voksenhandicapområdet for perioden 01. januar 2017 – 31. december 2017.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at redegørelsen sendes i høring i Handicaprådet

Social- og Sundhedsudvalget, den 5. marts 2018:
Redegørelsen sendes til høring i Handicaprådet

Servicedirektøren indstiller,

- at redegørelsen tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:
Taget til efterretning. Udvalget udtrykte ros til medarbejdere og ledelse for den måde, de håndterer arbejdet på.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen skal årligt orienteres, gennem beretning/redegørelse, om antallet af magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten jvf. § 124 i lov om social service. Center Psykiatri og Handicap har i perioden 01. januar 2017 – 31. december 2017 modtaget i alt 69 indberetninger omfattende 30 borgere fordelt på 9 tilbud (bo- og dagtilbud).

Der ligger en lovmæssig forpligtigelse i at foretage indgreb i selvbestemmelsesretten jf. servicelovens § 124, og der ligger tillige i lovgivningen en klar skelnen mellem, at indgrebene skal udføres ud fra hensyn til bl.a. mindsteindgrebsprincipperne, ud fra en vurdering af faren for væsentlig personskade og sikring af omsorgsforpligtelsen overfor den enkelte borger.

Der er i 2017 indberettet efter:

§126 (fastholdelse/nødret - og nødværge) i lov om social service

§126a (fastholdelse i hygiejnesituationer) i lov om social service
§128 (anvendelse af beskyttelsesmidler) i lov om social service

Type	Antal
§126 om fastholdelse	24
§126a om fastholdelse i hygiejne situationer	18
§128 om anvendelse af beskyttelsesmidler	27
Samlet antal indberetninger	69

Kort beskrivelse af magtanvendelserne.

64 af de indberettede magtanvendelser er foretaget med hjemmel i lovgivningen.

5 magtanvendelser, foretaget efter § 126 (fastholdelse), er foretaget ulovligt.

Indberetningerne omfatter samlet 30 borgere. Der er i øvrigt tale om fald i antallet af ulovlige magtanvendelser fra 6 til 5.

I de tilfælde hvor en magtanvendelse er blevet vurderet til at være ulovlig, har leder på det pågældende tilbud hvor den ulovlige magtanvendelse, blevet bedt om at indskærpe praksis over for den/de givne medarbejder(e), eller blevet bedt om at sikre en evt. anden pædagogisk/praktisk procedure.

Myndigheden har i de tilfælde, hvor magtanvendelsen har været kendt ulovlig, vurderet at den ulovlige magtanvendelsen har været udført efter med den mindst mulige indvirkning overfor borgeren, og således (trods den har været ulovlig) taget sit udgangspunkt i reglerne omkring mindsteindgrebs-principperne. Ingen af de indberettede ulovlige magtanvendelser har fået særlige personalemæssige konsekvenser overfor den/de givne medarbejder(e).

Borgeren/personlig værge har ikke i nogle af tilfældene, hvor magtanvendelsen er blevet erkendt ulovlig, ønsket, at indbringe afgørelsen for Ankestyrelsen.

I forhold til antallet af indberetninger foretaget 2016, er der tale om status quo i forhold til det samlede antal indberetninger (69) på voksenhandicapområdet. Der er noteret et fald i antallet af indberetninger foretaget efter § 126 (Fastholdelse) fra 36 (2016) til 24 i 2017. Omvendt er der sket en stigning i antallet af indberetninger efter § 126a (Tilladt fastholdelse i hygiejnesituationer) fra 11 i 2016 til 18 i 2017. Der er tillige sket en stigning antallet af indberetninger efter § 128 (Tilladt brug af blød stofsele) fra 22 i 2016 til 27 i 2017.

Fordelingen af magtanvendelserne, efter fordeling på borgere, er steget marginalt med en borger fra 29 borgere i 2016 til 30 borgere i 2017.

Det er også i 2017 Center Psykiatri og Handicap oplevelse, at tilbuddene indenfor voksenhandicapområdet, til stadighed tager forpligtigelsen om at indberette indgreb i selvbestemmelsen alvorligt, og til stadighed arbejder på, gennem et godt fagligt fokus, at finde alternativer i løsnings af pædagogiske problemfelter omkring borgerne.

Voksenhandicaptilbuddene og UCC (Pædagoguddannelsen) har også i 2017 løbende efterspurgt undervisning omkring lovgivning, etik og moral i forhold til brugen af magtanvendelser. Undervisningen er givet af Center Psykiatri og Handicap.

Alle regionskommunens dag- og botilbud har nedskrevne procedurer for brug- og indberetning af magtanvendelser, der tillige er at finde på Dragenettet.

Økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til høring i Handicaprådet

Handicaprådet den 12. marts 2018:

Handicaprådet udtrykker stor ros til medarbejderne for deres store arbejde. I nogen tilfælde vil det være omsorgssvigt, hvis man ikke greb ind. Det er med til at sikre borgerne. Magtanvendelser er til for borgernes bedste. Ærgerligt med den kritik, der har været fremme i pressen, da det er meget få personer det drejer sig om.

Punkt 3: Handicaprådets redegørelse for 2017

Åbent punkt

3 Handicaprådets redegørelse for 2017

27.69.48K07-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	12-02-2018	12	
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	3	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen til efterretning

Resumé

Jfr. §4 i vedtægterne for Bornholms Regionskommunes Handicapråd skal Rådet afgive en årlig redegørelse/beretning til Kommunalbestyrelsen om sit arbejde i det forløbne år.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at Handicaprådets redegørelse for 2017 indstilles taget til efterretning i Kommunalbestyrelsen.

Handicaprådet den 12. februar 2018:

Handicaprådet anbefaler, at kommunalbestyrelsen tager redegørelsen til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Taget til efterretning og sendes videre til kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Handicaprådet har udarbejdet en redegørelse for Rådets arbejde i 2017. Redegørelsen berører Handicaprådets opgaver og sager.

Handicaprådet har i alt behandlet 60 sager i 2017. Heraf er der 17 høringsager og 40 orienteringsager.

Handicaprådet har desuden udvalgt områder, som har fået en særlig drøftelse med fagpersoner.

- Status på borgerambassadørens arbejde
- Orientering om sagsbehandlere på børneområdet

Som led i inspirationen til det nye plejecenterbyggeri i Hasle har Handicaprådets repræsentant Bente Helms været på studietur den 23. november til Sjælland og til vores egne plejecentre på Bornholm – Klippebo, Lunden og Snorrebakken den 13. december.

Der har været holdt fællesmøde med Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og Social- og Sundhedsudvalget vedr. miljøpedeller

5. december har der været afholdt VISO-konference i Nyborg, hvor repræsentanter fra Handicaprådet også i 2017 deltog.

Punkt 4: Misbrugsområdet i Bornholms Regionskommune i 2017

Bilag

Årsrapportering 2017 for Misbrugsområdet, Center for Sundhed

Åbent punkt

4 Misbrugsområdet i Bornholms Regionskommune i 2017

29.24.04A50-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	4	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Der gives en orientering om misbrugsområdet i BRK i 2017.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 9, april 2018:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Misbrugsområdet omfatter kommunens behandlingstilbud til borgere med alkohol- og stofmisbrug, samt værested og støtte-kontakt, til de mere socialt udsatte, der også har misbrugsproblematikker. Misbrugsområdet hører under Center for Sundhed, og har en bred samarbejdsflade såvel internt i kommunen som i forhold til regionen og private aktører.

Behandlingen tilbydes dels i henhold til sundhedslovens § 141 der omhandler vederlagsfri behandling af alkoholmisbrugere og i henhold til sundhedslovens § 142, der omhandler lægesamtaler og lægelig stofmisbrugsbehandling.

Alkoholbehandling

Alkoholbehandling omfatter åben rådgivning, udredning, behandling og opfølgning. Behandlingen er fordelt på ambulant-, dag- og døgnbehandling. Kommunen leverer selv ambulant behandling, herunder også medicinsk behandling og dagbehandling. Dagbehandling i kommunalt regi starter pr. 1. marts 2018 som konsekvens af lukning af det private behandlingstilbud Fontane medio 2017. Døgnbehandling leveres af private aktører.

Årligt har Alkoholbehandling kontakt med mellem 70-80 personer der udredes. Ca. 90 % gennemføre et udredningsforløb,

Stofbehandling

Stofbehandlingen omfatter udredning og behandling af stofmisbrugere, hvor behandlingsdelen kan opdeles i ambulant-, dag- og døgnbehandling. Den ambulante behandling består både af en medicinsk del og en psykosocial del. Kommunen leverer ambulant og dagbehandling. Dag-

behandling i kommunalt regi starter pr. 1. marts 2018 som konsekvens af lukning af det private behandlingstilbud Fontane medio 2017. Døgnbehandling leveres af private aktører.

I løbet af et år er der ca. 25 - 30 nye henvendelser fra personer som efterfølgende udredes. Af disse tilbydes 0-6 et døgntilbud og 5-10 et dagtilbud. De øvrige får et ambulante tilbud.

Fra tidligere år er der indskrevet 45-50 borgere, som får medicinsk og psykosocial behandling. Den medicinske behandling er substitutionsbehandling og flertallet af de borgere der er i substitutionsbehandling er indskrevet i mange år. Mange er indskrevet i substitutionsbehandling indtil de dør.

Værestedet Fabriksvej og Støtte-kontakt

Værestedet på Fabriksvej, er et åbent tilbud til socialt udsatte borgere, der ofte også har en eller anden form for misbrug. Derudover indeholder funktionen opsøgende støtte-kontaktarbejde blandt socialt udsatte med misbrugsproblematikker ude på øen. Støtte-kontakt medarbejderne har kontakt til mellem 40-60 forskellige borgere i løbet af året. Deres primære opgave er, at hindre borgerne i at miste deres bolig. Dertil kommer, at de bygger bro til øvrige tilbud i regionen og kommunen - primært sundhedstilbud - og støtter borgeren i at gøre brug af de muligheder, der er for at få hjælp.

Værestedet er et tilbud til de borgere i samfundet, som ikke kan benytte sig af andre etablerede tilbud. På værestedet kan man komme og få en samtale med stedets medarbejdere. Tre gange om ugen serveres varmt mad til middag og 2 gange om ugen er der åbent til morgenmad. Brugere betaler selv for maden. Værestedet har gennemsnitlig 150-200 besøg i løbet af en måned.

Der er udarbejdet en årsrapport 2017 for Misbrugsområdet, der nærmere beskriver Misbrugsområdets indsatser i 2017.

Økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 5: Ungerådgivningen Bornholm - status primo 2018

Bilag

Ungerådgivningen Bornholm – statusnotat, januar 2018

Åbent punkt

5 Ungerådgivningen Bornholm - status primo 2018

15.20.05P20-0013

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	5	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget orienteres

Resumé

November 2015 blev der etableret en ungerådgivning, som er et tilbud, hvor både børn og unge, deres pårørende samt fagfolk kan henvende sig og få råd og vejledning omkring misbrug. Projektet blev etableret som et samarbejde mellem Center Sundhed og Center for Erhverv, uddannelse og beskæftigelse. Der er udarbejdet en status for indsatsen i 2017.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- Orienteringen tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Ungerådgivningen tilbyder rådgivning i forhold til unge med et problematisk forbrug af alkohol, hash og andre rusmidler. Tilbuddet er gratis og retter sig mod tre grupper:

- Unge under 30 år, som tilbydes individuelle samtaleforløb og gruppeforløb
- Forældre/pårørende, som tilbydes rådgivning og gruppeforløb
- Fagfolk/professionelle, som tilbydes sparring i forhold til konkrete rusmiddel-relaterede udfordringer i (sam-)arbejdet med unge

Ungerådgivningen har lokaler i Ungeporten på Merkurvej 10 i Rønne, men tager efter nærmere aftale også ud på øen.

Indsatsen i 2017 og aktuel status

Efter en kort periode i begyndelse af 2017, hvor Ungerådgivningen - af personalemæssige årsager - kørte på lavt blus, blev Ungerådgivningen med ny besætning kickstartet i marts 2017. Ungerådgivningen og de nye ungerådgivere har siden marts 2017 oplevet en særdeles positiv periode og er blevet taget godt imod af de bornholmske unge, deres forældre og de mange samarbejdspartnere.

Ungerådgivningen havde i foråret 2017 fokus på introduktion af de nye ungerådgivere og (gen)etablering af kontakterne i netværket. Dette har båret frugt - både i form af en større bevidsthed om Ungerådgivningen blandt unge, forældre og samarbejdspartnere, en større synlighed og tilgængelighed, en ny fortælling om hvad Ungerådgivningen er samt en øget tilgang til selve rådgivningstilbuddet. Siden medio 2017 har den konkrete kontakt med unge og forældre haft første prioritet samtidig med at netværksaktiviteter og samarbejde er blevet udviklet og genetableret.

På nuværende tidspunkt er der rigtig godt gang i samtaler og indsatser i forhold til de unge - dog er der fortsat "luft" til at tage flere unge ind, idet der er et rigtig godt flow i gruppen af henviste unge. Ungerådgivningen har endnu ikke måttet afvise henvendelser og har fortsat mulighed for at agere hurtigt, når der kommer en ny henvendelse, hvilket er afgørende for at den unge kan hjælpes med denne forebyggende og fastholdende indsats.

Fremadrettet vil Ungerådgivningen - ud over fortsat at være tilgængelige og til rådighed for samtaler med unge og forældre - fokusere på de lidt mere langsigtede effekter af Ungerådgivningens indsats, herunder monitorering af de unges status i forhold til uddannelse, forsørgelse m.v. Derudover vil Ungerådgivningen være undersøgende i forhold at nå ud til flere forældre til unge - også forældre til unge, der ikke nødvendigvis er i aktuel kontakt med Ungerådgivningen.

Der er udarbejdet et statusnotat for Ungerådgivningen Bornholm, januar 2018.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller

Punkt 6: Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg

Bilag

Kvalitetsstandard for Forebyggende hjemmebesøg, forslag til revision 2018

Årsrapport 2017 for forebyggende hjemmebesøg

Åbent punkt

6 Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg

27.35.04A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Ældreråd	13-03-2018	8	
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	6	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Der er udarbejdet forslag til revideret Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at forslag til revideret Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg sendes i høring i Ældrerådet

Social- og Sundhedsudvalget, den 5. marts 2018:

Indstillingen godkendt

Servicedirektøren indstiller,

- at forslag til revideret Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg godkendes

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Godkendt.

Niclas Fick kan ikke medvirke, idet han mener, at første kontakt skal være ved pensionsperiodens start.

Sagsfremstilling

Servicelovens § 79 a fastlægger rammerne for kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af kommunens tilbud i forhold til forebyggende hjemmebesøg til ældre.

Baggrund

I 2016 blev lovgivningen om forebyggende hjemmebesøg ændret for at åbne op for et mere differentieret forebyggelsestilbud, hvor de forebyggende hjemmebesøg i større omfang målrettes de svageste ældre, samtidig med at den generelle forebyggende indsats opretholdes.

I 2016 havde BRK - med projektmidler fra Sundheds- og Ældreministeriet - en ekstra seniorrådgiver ansat til at udvikle og afprøve modeller til i samarbejde med henholdsvis praktiseren-

de læger og hospital at få kontakt til de særligt sårbare borgere, der ikke i forvejen har kontakt til kommunen.

Fra 2017 har Kommunalbestyrelsen godkendt en udvidelse med én ekstra seniorrådgiver finansieret via værdighedspuljen for at:

- understøtte den Rehabiliterende Organisation
- videreføre og implementere positive erfaringer fra projektet.

Social- og Sundhedsudvalget godkendte på den baggrund i december 2016 et forslag til kvalitetsstandard og der er således i alt en normering på 2,7 fuldtidsstilling til forebyggende hjemmebesøg til ældre.

Revideret kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg

Både projektet i 2016 og erfaringerne fra 2017 viser, at det er vanskeligt at få kontakt til de særligt sårbare borgere, der ikke i forvejen har kontakt til kommunen. Trods fortsat fokus på denne målgruppen har ressourceforbruget til denne målgruppe været mindre end forudset.

Det er samtidig vurderingen, at borgere over 85 år i stigende grad profiterer af den sundhedsfremmende samtale i det forebyggende besøg. Der er ligeledes god respons og stor tilslutning fra borgere i denne aldersgruppe til de forebyggende hjemmebesøg - specielt når borgeren modtager et tilbud med en konkret dato for det forebyggende hjemmebesøg.

I den eksisterende kvalitetsstandard modtager borgere kun et tilbud med en konkret dato for det forebyggende hjemmebesøg, når de bliver 80 år og efterfølgende hvert 5 år. Øvrige aldersgrupper over 80 år får et brev uden mødedato og borgeren skal selv tage initiativ til aftale om et forebyggende hjemmebesøg.

Den væsentligste indholdsmæssige ændring i forslaget til revideret kvalitetsstandard er således, at alle borgere fra de fylder 85 år årligt vil modtage et tilbud med en konkret dato for det forebyggende hjemmebesøg. Forslaget sigter på at fremme sundhed, tryghed og trivsel hos de 'ældre-ældre' og vil understøtte at de ældre borgere bedre kan udnytte egne ressource og bevare funktionsniveauet længst muligt.

Ændringen forventes at øge besøgsprocenten i aldersgruppen over 85 år, men det er vurderingen, at denne udvidelse kan rummes indenfor de eksisterende rammer.

Til udvalgets orientering foreligger årsrapport 2017 for de forebyggende hjemmebesøg.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til høring i ældrerådet den 13. marts 2018:

Bornholms Ældreråd, den 13. marts 2018:

Tages til efterretning. Seniorrådgiverne udfører et godt arbejde og kommer bredt rundt.

Punkt 7: Styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre

Åbent punkt

7 Styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre

27.36.08G01-1000

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	7	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Der er på landsplan afsat i alt 60 mio. kr. årligt fra 2018 til en styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre. BRK forventes at få ca. 400.000 kr. årligt til indsatsen via bloktilskuddet. Der er udarbejdet et forslag til en styrket indsats i BRK, herunder forslag til udmøntning af kommunens andel af bloktilskuddet på området.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- forslag til en styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre sendes i høring i Ældre-rådet med høringsfrist den 24. april 2018, kl. 12,00.

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Baggrund

Kommunalbestyrelsen har siden 2016 været forpligtet til at træffe beslutning om en værdighedspolitik for den kommunale ældrepleje og kommunalbestyrelserne skal senest med udgangen af 2018 vedtage/revidere kommunens værdighedspolitik. I den forbindelse har partierne bag finansloven besluttet, at værdighedspolitikken også skal beskrive, hvorledes kommunen understøtter pårørende til svækkede ældre. Der er på landsplan afsat i alt 60 mio. kr. årligt fra 2018 til området, hvor BRK forventes at få ca. 400.000 kr. årligt til indsatsen via bloktilskuddet. Det er op til den enkelte kommune at beslutte, hvordan der skal arbejdes med området. Ministeriet skriver, at midlerne eksempelvis kan anvendes til ansættelse af pårørendevejledere.

Muligheden for ansættelse af en pårørendevejleder har været drøftet administrativt, men det anbefales, at midlerne primært anvendes til direkte aflastning/afløsning af pårørende, idet der allerede eksisterer en række tilbud om rådgivning/støtte til pårørende. BRK har således en frivillighedskordinator, en borgerambassadør, en demenskoordinator samt demensrådgivere (én stilling fordelt på 2 personer), hvis opgaver bl.a. er at yde rådgivning og støtte til pårørende.

En styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre

Der er administrativt udarbejdet et forslag til en styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre på Bornholm, herunder udmøntning af kommunens andel af bloktilskuddet på området.

Forslaget tager afsæt i "Strategi og handleplan for demensindsatsen på Bornholm 2018 – 2020", hvor der peges på behov for en tilpasning af BRKs aflastningstilbud, for i højere grad at tilgodese pårørendes behov for aflastning.

Modellen indeholder 2 elementer:

- a) Tilbud om aflastning i dagcentre i Rønne og Nexø på helligdage:

Dagcentre i Rønne og Nexø har kun åbent på hverdage, hvorfor jul, påske og andre helligdage kan være en stor belastning for den pårørende, hvis ægtefællen i hverdagen er på dagcenter. Den pårørendes mulighed for at deltage i sociale sammenhænge i højtiderne er ligeledes udfordret.

Forslaget indebærer, at der holdes åbent fra kl. 11-16.30 for borgere i aflastning på dagcentre i Rønne og Nexø 3 helligdage i julen og 3 helligdage i påsken samt store bededag, Kristi himmelfartsdag og pinsedag.

- b) Øget fokus på tilbud om afløsning af pårørende i hjemmet

Afløsning i hjemmet tilbydes når øvrige kommunale tilbud ikke kan dække behovet. Det kan fx være til sociale arrangementer udenfor dagcenter åbningstider og i weekends. Det er aktiviteter som er afgørende for, at den pårørende kan finde overskud til at fortsætte omsorgsrollen i hjemmet omkring den demente. Afløsning i hjemmet er lille indgriben i hverdagen, men kan samtidig understøtte at borgeren vender sig til "fremmed hjælp" og dermed letter overgangen til den forventelige kommende "mere" støtte i hverdagen.

Det er vurderingen, at der er et stigende behov for afløsning i hjemmet og denne indsats især gør perioden "ventetiden på plejebolig i eget hjem" udholdelig for den pårørende, for det er ofte i disse perioder at situationen i hjemmet bliver tilspidset

Det foreslås, at indsatserne igangsættes så hurtigt som muligt, men evalueres efter et år/medio 2019 med henblik på tilpasning/justering i forhold til erfaringer med indsatserne i det første år.

Økonomiske konsekvenser

Partierne bag finanslovsaftalen for 2018 har afsat 60 mio. kr. årligt fra 2018 og frem. BRK forventes at få ca. 400.000 kr. årligt til indsatsen via bloktilskuddet.

Pengene udmøntes til kommunerne via bloktilskuddet og kommer med midtvejsreguleringen af tilskud og udligning som udmeldes 1. juli 2018. Aktiviteter igangsættes under forventning af at tilskudt tilgår de berørte afdelinger i Center for Ældre og Center for Sundhed.

Udgifter til modellens 3 elementer vurderes at beløbe sig til følgende:

- a) Tilbud om aflastning i dagcentre i Rønne og Nexø på helligdage udgør 206.648 kr.

- Løn til 2 x 2 medarbejder på arbejde 9 helligdage fra kl. 11-17 (134.648 kr.)
- Befordring tur/retur af gennemsnitlig 20 borgere, 9 gange til en gennemsnitlig udgift på 400 kr. pr. borger (72.000 kr.)
- Udviklingen monitoreres og evalueres medio 2019.

- b) Øget anvendelse af tilbud om afløsning af pårørende i hjemmet

- Aktuelt er 11 borgere/pårørende visiteret til afløsning i hjemmet og modtager samlet 27 timers afløsning ugentligt svarende til gennemsnitligt 2,5 time pr. borger/pårørende ugentligt. Med den øgede fokus på pårørende og deres behov for afløsning i hjemmet jf. ovenstående anbefales, at restbeløbet på ca. 193.000 kr. tilføres budgettet til afløsning i hjemmet/BUM-budgettet, svarende til en udvidelse på knap 9 timers afløsning i hjemmet pr. uge afhængig af, om afløsningen i finder sted i dagtiden eller eftermiddag/aften.
- Udviklingen monitoreres og evalueres medio 2019.

Supplerende sagsfremstilling og/eller

Administrativ tilføjelse

Punkt 8: Tiltag på ældreområdet - sparekatalog 2018

Bilag

Sparekatalog Center for Ældre 2018 og 2019

Åbent punkt

8 Tiltag på ældreområdet - sparekatalog 2018

27.00.00P00-0183

Behandling

Social- og Sundhedsudvalget

Mødedato

09-04-2018

Åbent punkt

8

Lukket punkt

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Direktionen har igangsat et intensiveret arbejde på ældreområdet med en række tiltag, både med henblik på optimeret udgiftsstyring og for at vurdere omkostningsniveauet på en række centrale områder.

I den forbindelse har Kommunalbestyrelsen besluttet på sit møde d. 25. januar 2018, at der skal forberedes et sparekatalog på 10 mio. kr. inden for bevilling 31 Ældre med henblik på politisk prioritering, høring og beslutning i april og maj 2018, såfremt de iværksatte tiltag grundet usikkerhederne ikke i opfølgningen i april 2018 på baggrund af første kvartal viser sig tilstrækkelige.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- at sparekataloget for bevilling 31 Ældre sendes i høring i Ældrerådet og i CenterMED for Ældre. Høringsfrist er d. 24. april 2018, kl. 12,00.

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Godkendt.

Sabine Nicoline Lyngberg og Carsten Scheibye kan ikke medvirke til at sende spareforslaget i høring.

Sagsfremstilling

Center for Ældre har på baggrund af kommunalbestyrelsens beslutning om udarbejdelse af sparekatalog for 2018 iværksat et grundigt arbejde med at udarbejde spareforslag. Medarbejderne har været inddraget i udarbejdelsen af forslagene via MED-udvalg og PersonalemødeMED.

Oversigt over spareforslag:

I hele 1.000 kr.

Forslag vedr. serviceniveauændringer	1.6.2018	2019
Bespareselsforslag Plejeboligområdet:		

Myndighed - motivere meget plejekrævende borgere til at flytte i plejebolig	490	839
Afskaffelse af "Det gode liv" materialer	119	204
Afskaffelse af "Det gode liv" løn	394	676
Bad hver 2. uge	84	143
Reducering personlig hygiejne 1,5 min. morgen og aften	705	1.208
Afskaffelse af pædagogiske måltider	222	380
Ingen pædagoger på plejeboligområdet	238	2.260
Rengøring reduceres fra hver 2. uge til hver 3. uge	271	465
Besparesforslag Hjemmeplejen:		
Bad hver 2. uge	474	813
Psykisk hjælp og støtte	645	1.105
Vask uden vand	1.511	2.590
Klippekort	805	1.498
Rengøring hver 3. uge	855	1.482
Spareforslag i alt	6.813	13.663

De konkrete spareforslag er beskrevet i bilagsmaterialet, herunder det nærmere grundlag og evt. konsekvenser af forslaget.

De beskrevne spareforslag summerer ikke med fuld effekt i 2018 til de 10 mio.kr. der var målet. Dels beror det på en forsigtig vurdering af, at det er lykkedes at reducere udgiftsniveauet jf. de iværksatte initiativer og dermed reducere behovet for sparekataloget; dels vil spareforslagenes årvirkning gøre at et eventuelt underskud i 2018 vil kunne indhentes ved forslagernes fulde effekt i 2019.

Øvrige potentialer i Center for Ældres budget, som ikke kræver politisk stillingtagen, vil fortsat blive vurderet og indgå i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31.3.2018.

Økonomiske konsekvenser

Der vil skulle foretages budgetmæssige tilpasninger i forhold til de forslag, som måtte blive vedtaget.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 9: Tilsynsredegørelse for udførte kvalitets- og tilsynsbesøg i hjemmeplejen 2017

Bilag

Redegørelse for kvalitets- og tilsynsbesøg 2017 - Hjemmepleje

Åbent punkt

9 Tilsynsredegørelse for udførte kvalitets- og tilsynsbesøg i hjemmeplejen 2017

27.36.04K09-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Ældreråd	13-03-2018	6	
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	9	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Center for Ældre har gennemført 60 kvalitets- og tilsynsbesøg hos tilfældigt udvalgte borgere, som modtager hjemmehjælp fra enten den kommunale eller de private leverandører i 2017. Resultatet er opgjort i den årlige redegørelse for udførte kvalitets- og tilsynsbesøg i hjemmeplejen 2017.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- tilsynsredegørelsen for udførte kvalitets- og tilsynsbesøg i hjemmeplejen i 2017 tages til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter § 83 i serviceloven løses i overensstemmelse med de afgørelser, som kommunalbestyrelsen har truffet efter § 83 og i henhold til kommunens kvalitetsstandard.

Tilsynet er som udgangspunkt kontrol med, at den leverede hjælp er i overensstemmelse med den visiterede, men det er også en dialog med borgerne om den oplevede kvalitet.

Tilsynet er organisatorisk placeret i Center for Ældre. Der er foretaget interview af 5 % af de borgere, som modtager personlig pleje og/eller praktisk hjælp på udtræksdatoen. Der er udvalgt borgere, så man geografisk dækker hele øen, og der er en forholdsvis fordeling af borgere, som modtager hjælp fra den kommunale leverandør og fra de private leverandører.

Kvalitets- og tilsynsbesøget tager udgangspunkt i 6 spørgsmål til borgerne:

- Kommer hjælpen til den aftalte tid?
- Oplever du, at du får den hjælp, du er bevilget?
- Oplever du, at du får den aftalte hjælp, uanset hvem der kommer?

- Er der mulighed for, at du deltager aktivt i den personlige pleje/praktiske hjælp? Oplever du, at den hjælp du får, er af høj kvalitet?
- Er du tilfreds med den leverede hjælp?

Tilsynet kan på baggrund af de gennemførte besøg konkludere,

- at de kommunale opgaver løses i overensstemmelse med lovgivningen og med de beslutninger kommunalbestyrelsen har vedtaget
- at borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83 i lov om social service, modtager den rette hjælp
- at der generelt bliver leveret pleje og omsorg af høj kvalitet, men at der jfr. ovenstående anbefalinger og bemærkninger også er emner at tage fat på, som vil kunne højne kvaliteten for borgerne, idet der er givet 3 anbefalinger, hvoraf én er skærpet og har en frist for besvarelse 1. juni 2018. De øvrige anbefalinger følges op i tilsynet for 2018.

Tilsynets anbefalinger:

- Da kvalitetskravene stadig er de samme; personlige pleje skal leveres inden for +/- ½ time i forhold til den aftalte tid. For den praktiske hjælp gælder, at den skal leveres inden for +/- 1 time i forhold til den aftalte tid, indskræpes det, at borgernes aftalte tid dokumenteres i omsorgssystemet, og at borger gives skriftlig besked om det aftalte tidspunkt. I tilfælde af, at borger er tilfreds med at vide f.eks. at hjælpen gives formiddag/eftermiddag/aften, noteres dette. Tilsynet ønsker en redegørelse for, hvordan problemstillingen tænkes løst og hvornår evt. tiltag er gennemført senest 1. juni 2018.
- Tilsynet anbefaler, at det sikres, at medarbejderne orienterer sig i borgerens omsorgsjournal, inden de møder frem.
- Tilsynet anbefaler, at man som led i forventningsafstemningen med nye borgere oplyser, at med den hjælp, der ydes, må man forvente X antal personer i løbet af ugen/14 dage.

Handlinger på baggrund af tilsynsredegørelsen

Tilsynsrapporten har været drøftet med Hjemmeplejens ledelse og drøftelsen giver anledning til en række kommentarer og handlinger, som opfølgning på Tilsynets anbefalinger.

Først skal det generelt anføres, at 2017 i Hjemmeplejen har været et år, præget af en vanskeligt styrbar driftssituation, som beklageligvis formodes at have indflydelse på borgernes oplevelse af kvalitet. Det bemærkes i hvert fald, at det, på væsentlige kvalitetsparametre, ikke er lykkedes for Hjemmeplejen at løfte den oplevede kvalitet, tværtimod.

Der har været problemer med at rekruttere medarbejdere og der har været et generelt højt sygefravær – begge dele har medvirket til et højt forbrug af vikarer, hvilket har negativ indflydelse på kontinuiteten i den leverede service.

Samtidig har den faglige implementering af Den rehabiliterende Organisation været en større udfordring, end nogen havde forudset og Hjemmeplejen har samlet set haft uventet store vanskeligheder i andet år af implementeringen af nye arbejdsgange, ny dokumentationspraksis – et nyt paradigme i ældreplejen.

Dernæst har Hjemmeplejens ledelse følgende kommentarer til Tilsynets anbefalinger:

1. Tilsynet indskræper, at den aftalte tid dokumenteres i omsorgssystemet og at borger gives skriftlig besked om det aftalte tidspunkt. Hvis borger er tilfreds med en mere bred tidsangivelse, f.eks. formiddag/eftermiddag/aften, noteres dette.

Hjemmeplejen undersøger i forlængelse af denne anbefaling dels om der skal rettes op på aktuel dokumentationspraksis, jf., anbefalingen og dels afdækkes forskellige mulig-

heder for mere systematisk kommunikation med borgerne på dagen, hvor indsatsen skal leveres, i tilfælde af ændringer i forhold til det aftalte.

Målet er, at løfte borgernes oplevelse af, at hjælpen leveres indenfor tidsrammen – alternativt, at der kommunikeres til borgerne, hvis der sker ændringer.

Fokus vil i første omgang være på den personlige pleje, da det er hér, der har været det største fald i borgernes oplevelse af aftaleoverholdelse.

Ændringer i dokumentationspraksis og kommunikation med borgerne skal træde i kraft primo 2. kvartal, således at der kan følges op og erfaringerne kan indgå i afrapporteringen til Tilsynet senest 1.7. 18.

2. Tilsynet anbefaler, at det sikres, at medarbejderne orienterer sig dokumentationen i omsorgssystemet, inden de møder hos borgerne. Desuden anbefaler Tilsynet, at der forventningsafstemmes med borgerne om, hvor mange medarbejdere, der gennemsnitligt over en given periode vil levere hjælpen hos dem. Der er i 2017 sket et skifte i dokumentationspraksis vedr. borgerne, som formodes at have indflydelse på, at borgerne nu i højere grad end i 2016 oplever, at medarbejderne ikke er velorienterede, når besøget hos dem indledes. Ikke alle medarbejdere er endnu fortrolige med den nye dokumentationspraksis og det afspejler sig i såvel selve dokumentationens faglige kvalitet som i medarbejdernes kompetencer til at udsøge viden i omsorgssystemet. Hjemmeplejen vil fortsat arbejde på at sikre, at medarbejderne opnår fortrolighed og rutine i den nye dokumentationspraksis – og desuden understøtte, at medarbejder og borger sammen, ved besøgets start, sætter sig ind i, hvad dagens opgave består i. Det stemmer overens med ambitionen om at inddrage borgerne i, hvad der dokumenteres om dem – borgernær dokumentation.

Desuden vil der – i en ny version af 'samarbejdsbogen', som udleveres til alle borgere – blive indskrevet nogle eksempler på, hvor mange medarbejdere, borgerne kan forvente besøg af i en given periode. Dette skulle gerne medvirke til den forventningsafstemning, som Tilsynet anbefaler.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til kommentering i ældrerådet den 13. marts 2018:

Bornholms Ældreråd, den 13. marts 2018:

Kun 5 % af borgere med ydet hjælp efter § 83 og 83 a er blevet spurgt - det er en meget lille testgruppe. Der er ikke skelnet mellem private og offentlige modtagere af ydelsen.

Vi har med bekymring bemærket, at der er et mærkbart fald i borgernes tilfredshed ned de kommunale ydelser, både med henblik på personlig pleje samt praktisk hjælp.

Antal borgere som mener, at det er muligt at deltage aktivt ved både personlig pleje/praktisk hjælp, er faldet markant fra 2016 til 2017.

Rehabiliteringen ser ikke ud til at have den store effekt.

Dokumentationen ser generelt ud til, at være problematisk efter indførelse af nyt system.

Vi bemærker os tilsynets ønske om en redegørelse, senest 1. juni 2018, med henblik på dokumentation af ydelser leveret til tiden både med henblik på personlig pleje og praktisk hjælp i henhold til kvalitetskravene.

**Punkt 10: Anlægsregnskab for Projekt måltider på bornholmske plejecentre
– etablering af køkkener på plejecentre**

Åbent punkt

10 Anlægsregnskab for Projekt måltider på bornholmske plejecentre – etablering af køkkener på plejecentre

27.42.00G01-0052

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	10	

Hvem beslutter

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for Projekt måltider på bornholmske plejecentre – etablering af køkkener på plejecentre, idet projektet er afsluttet i regnskab 2017. Anlægsbevillingerne er godkendt i kommunalbestyrelsen den 29. juni 2017.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektørerne indstiller:

- at anlægsregnskabet for Projekt måltider på bornholmske plejecentre – etablering af køkkener på plejecentre godkendes

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 29. juni 2017 en anlægsbevilling på 33,766 mio. kr. incl. moms (udgifter) til Projekt måltider på bornholmske plejecentre – etablering af køkkener på plejecentre, samt en anlægsbevilling på -33,766 mio. kr. (indtægter) vedrørende tilskud til projektet.

Projektet omfattede etablering af køkkener på plejecentrene Nørremøllecentret, Aabo og Lunden. I alt er der etableret 11 køkkener med formålet at øge mulighederne for at inddrage borgerne i selve planlægningen og tilberedningen af måltiderne.

Projektet blev finansieret 100 pct. af Sundheds- og Ældreministeriets pulje til målrettet renovering, etablering og genetablering af lokale køkkener på plejecentre.

Projektet har været yderst tidspresset på grund af vilkårene fra Sundheds- og Ældreministeriet og specielt ansøgningsfasen var tidspresset. Ansøgningen skulle indeholde projektering og prisoverslag på alle køkkener og det var derfor nødvendigt at indregne forholdsvis store marginer i budgettet, for at sikre, at den ansøgte ramme kunne holdes økonomisk. Bl.a. er der indregnet budget til vinterforanstaltninger samt diverse tekniske løsninger på alle plejecentre.

Der er etableret 5 køkkener på Plejecenter Aabo, 5 køkkener på Nørremøllecentret samt 1 køkken på Plejecenter Lunden.

Alle anlægsarbejder har været i udbud. Ved licitationerne viste det sig, at budgetterne har været meget høje. Alle licitationsresultater var lavere end budgettet og den samlede økonomi for projektet er derfor også væsentligt under budgetteret niveau.

Det skal dog understreges, at alle køkkener er etableret og fungerer i henhold til projektbeskrivelsen, samt følger regler og krav i forhold til gældende lovgivning.

Køkkenmedarbejderne på plejecentrene har i forbindelse med etablering af køkkenerne deltaget i et kompetenceudviklingsforløb. Københavns Madhus har været tilknyttet som ekstern konsulent og forløbet blev gennemført i december 2017. Der er i primo 2018 etableret samarbejde mellem Center for Ældre og Center for Sundhed om yderligere kompetenceforløb, der skal målrettes både køkken- og plejepersonale. Desuden bidrager mad- og måltidskonsulent samt ernæringskonsulent fra Center for Sundhed løbende med sparring i de enkelte køkkener og med teamlederne.

Projektet har medført, at 73 pct. af plejecenterbeboerne i Bornholms Regionskommune, har mulighed for at modtage mad, der er fremstillet i leve-bo-køkkener. Ud af disse plejehjemsbeboere modtager ca. 97 pct. et eller flere måltider dagligt fra leve-bo-køkkenerne. Plejehjemmet Toftegården er ikke et plejecenter, og er derfor ikke omfattet af denne opgørelse.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har i samarbejde med Center for Ældre og Center for Sundhed gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingerne forelagt kommunalbestyrelsen den 29. juni 2017.

Udgifter

Beløb i mio. kr. incl. moms	Budget	Forbrug	Overskud
Nørremøllecenteret	18,327	10,887	7,440
Plejecenter Aabo	13,016	8,944	4,072
Plejecenter Lunden	2,423	1,548	0,875
I alt	33,766	21,380	12,386

Samlet opgørelse

Beløb i mio. kr. incl. moms	Anlægsbevilling	Forbrug	Overskud
Udgifter	33,766	21,380	12,386

Tilskud	-33,766	-21,380	-12,386
Netto	-	-	-

Projektet er finansieret 100 pct. af Sundheds- og Ældreministeriet.

Køkkenerne er etableret på fælles boligarealer, da dette var et krav for at kunne opnå 100 pct. tilskud fra Sundheds- og Ældreministeriet. Hvis køkkenerne blev etableret på servicearealer, skulle der findes medfinansiering på 25 pct. af udgifterne. Idet køkkenerne er etableret på fælles boligarealer, har det jf. konteringsreglerne ikke være muligt at opnå momsrefusion af anlægsudgifterne. Både udgifter og tilskud er derfor registreret og afregnet incl. moms.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget.

Dog fremlægges denne sag tillige for Social- og Sundhedsudvalget, idet projektet er gennemført som et koncernprojekt mellem Center for Ejendomme og Drift, Center for Ældre og Center for Sundhed.

Punkt 11: Budgetoverførsler fra 2017 til 2018

Åbent punkt

11 Budgetoverførsler fra 2017 til 2018

00.30.10P19-0023

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	11	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Budgetoverførslerne fra 2017 til 2018 på Social- og Sundhedsudvalgets område er opgjort i henhold til reglerne for budgetoverførsler. Samlet set har området et overskud på driften til overførsel på 13,3 mio. kr.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at budgetoverførslerne indstilles til kommunalbestyrelsens godkendelse

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:
Anbefales.

Sagsfremstilling

Budgetoverførslerne fra 2017 til 2018 er opgjort efter de gældende regler for budgetoverførsler.

Reglerne indebærer, at der på den enkelte bevilling automatisk kan overføres overskud op til 5 pct., henholdsvis underskud op til -2 pct., af den overførbare budgetramme i budget 2017. Overskud ud over 5 pct. af budgetrammen overføres som udgangspunkt til kassebeholdningen, mens underskud på mere end 2 pct. også overføres til det efterfølgende års budget.

Centre, der vil overføre mere end 5 pct. overskud, skal begrunde anmodningen. Centre, der har underskud på mere end 2 pct. skal redegøre for årsagen til merforbruget på driften, og for tiltag, der kan nedbringe merforbruget.

På Social- og Sundhedsudvalgets område udviser driften et samlet overskud på 13,3 mio. kr. på den overførbare ramme jf. tabellen under økonomiske konsekvenser. Det anbefales, at overskuddet overføres til 2018.

Budgetoverførslerne på den enkelte bevillinger er følgende:

Bevilling 31 Ældre

Bevillingen viser et overskud på 3.029.000 kr. før korrektioner.

I forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2017 gav kommunalbestyrelsen en til-lægsbevilling på 22 mio. kr. til det forventede merforbrug på området i 2017. På den baggrund nulstilles overskuddet jf. tidligere praksis.

Der overføres et underskud på 895.000 kr. som vedrører fremrykning af planlagte aktiviteter ved implementering af den rehabiliterende organisation samt afslutning af igangværende projekter. Beløbet ligger inden for rammen på -2 pct.

Bevilling 32 Psykiatri og Handicap

Bevillingen viser et overskud på 4.627.000 kr., idet hele overskuddet ligger inden for den automatiske overførselsadgang på 5 pct.

Bevilling 33 Sundhed

Bevillingen viser et overskud på 9.552.000 kr., hvoraf 2.469.000 kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang på 5 pct.

Center for Sundhed har anmodet om at hele overskuddet overføres, idet Økonomi- og Planudvalget i juni 2017 har godkendt, at overskuddet på SOSU-eleverne anvendes til finansiering af et merithold i 2019. Overskuddet på elev-området udgør 3,6 mio. kr.

Økonomiske konsekvenser

Det samlede korrigerede overskud på den overførbare bevilling udgør 13.284.000 kr., hvoraf 2.469.000 kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang. Det indstilles, at hele overskuddet overføres.

Beløb i 1.000 kr. Overskud = positive beløb	Korrigeret resultat 2017	I pct. af budgetrammen	Automatisk overførselsadgang	Beløb ud over 5% og -2%	Anmodning fra centret	Beløb der indstilles overført til 2018	Beløb der ikke overføres
31 Ældre	-895	-0,2%	-895	0	0	-895	0
32 Psykiatri og Handicap	4.627	2,2%	4.627	0	0	4.627	0
33 Sundhed	9.552	6,7%	7.083	2.469	2.469	9.552	0
Social- og Sundhedsudvalget	13.284		10.815	2.469	2.469	13.284	0

Direktionen forudsætter samtidig, at overførslerne på driften ikke kan anvendes til finansiering af løbende drift, og at direktionen og udvalgene inddrages i beslutninger, der vedrører brug af overførsler til finansiering af større projekter eller satsninger.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 12: Langsigtede mål i forlængelse af visionsseminar

Bilag

Målskabelon 2018

Åbent punkt

12 Langsigtede mål i forlængelse af visionsseminar

00.01.00P22-0079

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	12	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Den nylittrådte kommunalbestyrelse afholdte i februar et visionsseminar, hvor overordnede visioner for Bornholm blev drøftet og formuleret. Kommunalbestyrelsens arbejde med visioner er mundet ud i én hovedvision, som lyder: *Vi skal være 42.000 bornholmere i 2028.*

Med afsæt i denne overordnede vision har kommunalbestyrelsen lagt seks visionsspor, der tilsammen skal gøre Bornholm til et så godt sted at bo og flytte til:

- *Nye værdifulde jobåbninger i 2028*
- *Nye hjem. Gennem partnerskaber. På hele øen*
- *Bornholm er det attraktive tilvalg*
- *Trivsel og arbejdsglæde i ældrelivet*
- *Vi skal løfte børnene, også socialt. Vi vil bryde den sociale arv for at skabe ressourcestærke bornholmere, børn som voksne*
- *Vi skal anvende vores nærværende ressourcer bedre*

På baggrund af den overordnede vision og visionssporene skal fagudvalgene nu konkretisere langsigtede mål for valgperioden.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- a) at udvalget udarbejder langsigtede mål i forlængelse af resultaterne fra visionsseminaret
- b) at udvalget drøfter mål for budget 2019.

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Drøftet.

Sagsfremstilling

I forlængelse af visionsseminaret i februar i Ystad samt udvalgenes drøftelser på marts-møderne, skal udvalgene nu blive mere konkrete i formuleringen af de langsigtede mål for valgperioden.

Kommunalbestyrelsens arbejde med visioner, er mundet ud i en hovedvision, der lyder som følger:

Vi skal være 42.000 bornholmere i 2028

For at nå nærmere en indfrielse af visionen har kommunalbestyrelsen lagt seks visionsspor, der tilsammen skal gøre Bornholm til et så godt sted at bo og flytte til, og bidrage til at tiltrække og fastholde borgere på Bornholm.

- *Nye værdifulde jobåbninger i 2028*
- *Nye hjem. Gennem partnerskaber. På hele øen*
- *Bornholm er det attraktive tilvalg*
- *Trivsel og arbejdsglæde i ældrelivet*
- *Vi skal løfte børnene, også socialt. Vi vil bryde den sociale arv for at skabe ressourcestærke bornholmere, børn som voksne*
- *Vi skal anvende vores nærværende ressourcer bedre*

Udvalgene skal på møderne i april udforme langsigtede mål, der relaterer sig til hovedvision og visionssporene. Vision og visionssporene (herefter: visionerne) har et tiårigt sigte. Udvalgenes langsigtede mål skal gælde for valgperioden – hvad er det udvalget konkret vil opnå, for at komme nærmere visionerne i løbet af de fire år? Kommunalbestyrelsens visioner og udvalgenes mål samles i slutningen af juni i ét dokument: *"Kommunalbestyrelsens visioner og strategier"*.

Mål for 2019

På udvalgmøderne i april skal udvalgene derudover drøfte hvilke mål, der i 2019 skal sættes for at nå de langsigtede mål. Udvalgene skal på møderne i maj drøfte de endelige mål for 2019 til endelig vedtagelse i juni, således at målene kan forbindes til de efterfølgende budgetdrøftelser. Der er dermed en tæt forbindelse mellem, hvilke mål kommunalbestyrelse og udvalg sætter sig, og den økonomiske fordeling.

Udvalgenes arbejdsprogram

Ligesom kommunalbestyrelsens visioner og udvalgenes mål samles i ét dokument, bliver der for hvert udvalg udarbejdet et dokument, der kaldes: *"udvalgets arbejdsprogram"*. Udvalgets arbejdsprogram indeholder udvalgets langsigtede mål, mål for de enkelte budgetår, opfølgning på målene. Derudover kan udvalget vælge at tilføje mål og indsatser på udvalgets område, der ikke er relateret til budgetprocessen.

Udvalgets arbejdsprogram revideres efter behov, og mindst to gange om året – ved målopfølgning og når udvalget sætter mål for det kommende budgetår.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 13: Drøftelse af mulige besparelser på budget 2019

Åbent punkt

13 Drøftelse af mulige besparelser på budget 2019

00.30.00G01-0029

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	13	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Den 14. marts blev der på Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget fastsat størrelsen på det beløb, der skal udarbejdes spareforslag for angående budget 2019. Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget valgte en spareramme på i alt 50 mio. kr. Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget fastsatte desuden fordelingen af sparerammen for de enkelte udvalg.

Udvalgene drøfter mulige besparelsesforslag ud fra den fastsatte spareramme for udvalget.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at udvalget drøfter mulige besparelsesforslag ud fra den fastsatte spareramme.

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Drøftet.

Sagsfremstilling

Den 14. marts blev der på Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget fastsat størrelsen på det beløb, der skal udarbejdes spareforslag for budget 2019. Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget valgte en spareramme på i alt 50 mio. kr. Udvalget fastsatte desuden fordelingen af sparerammen for de enkelte udvalg. Følgende fordeling blev besluttet:

- Børne- og Skoleudvalget 10.872.000 kr.
- Social- og Sundhedsudvalget 23.030.000 kr.
- Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget 5.347.000 kr.
- Natur- og miljøudvalget 6.145.000 kr.
- Klima- og Bæredygtighedsudvalget 0 kr.
- Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget 4.606.000 kr.

Fordelt på centre er den fastsatte spareramme som følger:

Center og fagområde	Beløb
---------------------	-------

Center for Børn og Familie	7.109.000 kr.
Dagpasning	1.624.000 kr.
Børn og Familie	5.485.000 kr.
Center for Skole	3.763.000 kr.
Undervisning	3.763.000 kr.
Center for Ældre	11.044.000 kr.
Ældre	11.044.000 kr.
Center for Psykiatri og Handicap	6.650.000 kr.
Psykiatri og Handicap	6.650.000 kr.
Center for Sundhed	5.336.000 kr.
Sundhed	5.336.000 kr.
Center for Job, Uddannelse og Rekruttering	3.343.000 kr.
Uddannelse og Beskæftigelse	3.343.000 kr.
Center for Natur, Miljø og Fritid	2.927.000 kr.
Kultur og Fritid	1.295.000 kr.
Biblioteker	444.000 kr.
Beredskab	283.000 kr.
Teknik, Natur og Miljø	640.000 kr.
Idrætsområder	265.000 kr.
Center for Ejendomme og Drift	5.222.000 kr.
Veje, parker og anlæg	2.116.000 kr.
Vej og Park	0
Ejendomme og Service	2.413.000 kr.
DeViKa	0
Kollektiv trafik	693.000 kr.
Center for Økonomi, It og Personale	2.406.000 kr.
Økonomi, it og personale	2.354.000 kr.
Folkemødet	52.000 kr.
Center for Erhverv, Byg og Sekretariat	2.200.000 kr.
Erhverv, byg og plan	778.000 kr.
Administration	1.177.000 kr.
Politikere	245.000 kr.
I alt	50.000.000 kr.

Den fremadrettede proces

På udvalgsmøde i april påbegyndes de indledende drøftelser til besparelsesforslag inden for ovenstående spareramme. På udvalgsmødet i maj 2018 fremsættes konkrete forslag til besparelser og på udvalgsmødet i juni 2018 besluttet, hvilke forslag til besparelser udvalget indstiller til budget 2019. Den 21. juni 2018 vil være sidste mulige dato for afholdelse af evt. ekstraordinære udvalgsmøder idet der den 22. juni der deadline for at fremsende udvalgenes forslag til budget 2019. Forslagene bliver behandlet på budgetmøde 1 den 27. juni 2018.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 14: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

14 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00P35-0103

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	14	

Indstilling og beslutning

Servicechefen indstiller,

- a. At punkt 7. "Styrket indsats overfor pårørende til svækkede ældre" sendes i høring i Ældrerådet
- b. At punkt 8. "Tiltag på ældreområdet – sparekatalog 2018" sendes i høring i Ældrerådet

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

Godkendt.

Punkt 15: Gensidig orientering

Åbent punkt

15 Gensidig orientering

00.01.00P35-0103

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	09-04-2018	15	

Social- og Sundhedsudvalget, den 9. april 2018:

SSU har en invitation fra Blæksprutten til at komme på besøg i foråret.